

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO
NR. IX-751 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-
2148(2) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖS INGRIDOS ŠIMONYTĖS
PASIŪLYMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO
ĮSTATYMO NR. IX-751 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-2148(2)**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 13 punktu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko 2022 m. spalio 24 d. potvarkį Nr. PP-91 „Dėl įstatymo projekto išvadų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2148(2) (toliau – Įstatymo projektas) nuostatoms, kuriomis siūloma nustatyti neterminuotą 9 procentų lengvatinio pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tarifo taikymą turizmo veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka teikiamoms apgyvendinimo paslaugoms, taip pat visų rūšių meno ir kultūros įstaigų, meno ir kultūros renginių lankymui, kai netaikomos Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 23 straipsnio nuostatos, tokiu būdu prisidedant prie Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, priemonių, kurios skirtos skirtingose Lietuvos Respublikos vietovėse gyvenančių žmonių vienodoms galimybėms dalyvauti kultūriniame gyvenime ar į jį įsitraukti, kultūros žmonių sukurtų kūrinių prieinamumui, tarptautiniam ir nacionaliniam kultūros konkurencingumui užtikrinti, įgyvendinimo.

2. Nepritarti Įstatymo projekto nuostatoms, kuriomis siūloma nustatyti neterminuotą 9 procentų lengvatinio PVM tarifo taikymą restoranų, kavinių ir panašių maitinimo įstaigų teikiamoms maitinimo paslaugoms ir išsinešti tiekiamam maistui, išskyrus alkoholinius gėrimus ir paslaugas ar paslaugų dalis, kurios susijusios su alkoholiniais gėrimais, sporto renginių, sporto klubų lankymui ir kitų asmenų, teikiančių panašias į sporto klubų teikiamas paslaugas, lankymui, kai netaikomos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 23 straipsnio nuostatos, taip pat atlikėjų (aktoriaus, dainininko, muzikanto, dirigento, šokėjo ar kito asmens, vaidinančio, dainuojančio, skaitančio, deklamuojančio arba kitaip atliekančio literatūros,

meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius) teikiamoms atlikimo paslaugoms, ir pritarti Lietuvos Respublikos Seimo narės Ingridos Šimonytės pasiūlymo dėl Įstatymo projekto nuostatomis, kuriomis siūloma nustatyti laikinas PVM lengvatas šioje pastraipoje nurodytose srityse, dėl šių priežasčių:

2.1. Terminuotos PVM lengvatos šio nutarimo 2 punkto pirmojoje pastraipoje nurodytiems sektoriams buvo nustatytos kaip parama verslui, kurio veikla buvo ribojama siekiant valdyti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) pandemiją. Po pandemijos įvertinus šių sektorių ekonominius rodiklius ir sunkumus, susijusius su energinių produktų kainų augimu, šių PVM lengvatų taikymą būtų tikslinga pratęsti ribotą laikotarpį.

2.2. PVM lengvatos naudą gauna tik maža maitinimo paslaugų teikėjų dalis, pavyzdžiui, iš 4 024 maitinimo paslaugas teikiančių juridinių asmenų, pateikusių 2021 metų metines pelno mokesčio deklaracijas, tik 2 244 yra registruoti PVM mokėtojai. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto pajamų netekimai dėl PVM lengvatos taikymo maitinimo paslaugoms sudarytų apie 119 mln. eurų per metus. Be to, valstybės biudžeto netekimai dėl tokios PVM lengvatos taikymo mažesnes apyvartas generuojančių PVM mokėtojų (pusei PVM mokėtojų, t. y. 1 122 įmonių) teikiamoms maitinimo paslaugoms sudaro tik 10 procentų visų minėtų valstybės biudžeto netekimų. Tuo tarpu valstybės biudžeto pajamų netekimai, tenkantys 15 didžiausias apyvartas turinčių PVM mokėtojų registruotų ir maitinimo paslaugas teikiančių asmenų, tarp kurių dominuoja greitojo maisto ir tinkliniai restoranai, sudaro apie 20 procentų visų minėtų valstybės biudžeto pajamų netekimų. Taigi galima daryti išvadą, kad didžiausią naudą dėl PVM lengvatos taikymo gauna didelės apyvartas generuojančios įmonės.

2.3. Europos Sąjungos valstybės narės, kurios taiko lengvatinius PVM tarifus maitinimo paslaugoms, paprastai tokios PVM lengvatos taikymą derina su lengvatiniu PVM tarifu taikymu maisto produktams. Kadangi Lietuvoje PVM lengvata maisto produktams netaikoma, susidaro situacija, kai maitinimo paslaugas teikiantys asmenys įsigyja prekių, kurioms taikomas standartinis PVM tarifas, o jų teikiamos maitinimo paslaugos apmokestinamos taikant lengvatinį 9 procentų PVM tarifą. Remiantis 2022 metų I pusmečio duomenimis, dėl tokios situacijos 2/3 maitinimo paslaugas teikiančių PVM mokėtojų susidaro iš valstybės biudžeto grąžintinos PVM sumos.

2.4. PVM lengvatos teikiama nauda nepasiekia daugumos kultūros, poilsio ir sporto sektoriuose veikiančių asmenų, nes PVM mokėtojai sudaro tik 5,4 procento visų šiuose sektoriuose veiklą vykdančių asmenų – PVM mokėtojai yra registruoti 1 085 asmenys. Iš jų vos 208 juridiniai asmenys naudojami galimybe savo teikiamoms paslaugoms taikyti lengvatinį 9 procentų PVM tarifą. Taip pat duomenys rodo, kad ir šiuose sektoriuose didžiausi lengvatinio PVM tarifo naudos gavėjai yra didelės apyvartas generuojančios įmonės.

2.5. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, vykdančios valstybės biudžeto stebėseną, nuomone, PVM lengvatos pratęsimas maitinimo paslaugoms, kai numatyta tiek tiesioginė pagalba verslui, tiek netiesioginė pagalba gyventojams didinant jų pajamas, yra perteklinis ir tolesnis šios PVM lengvatos taikymas iškreiptų konkurenciją bei pažeistų

mokesčių neutralumo principą. Lietuvos bankas, pritardamas tik laikinam jau įvestų PVM lengvatų pratęsimui, atkreipia dėmesį, kad aplinkybės, kurioms švelninti buvo įvesta laikina PVM lengvata maitinimo paslaugoms, šiuo metu iš esmės nebeaktualios – maitinimo sektoriaus ekonominiai rodikliai yra geri ir viršija lygį, stebėtą prieš COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) pandemiją. Sprendimas neterminuotai taikyti minėtas PVM lengvatas taip pat prieštarautų Tarptautinio valiutos fondo rekomendacijoms mažinti mokesčių lengvatas bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos siūlymui nebetaikyti PVM lengvatos maitinimo sektoriuje.

2.6. Jeigu 2023 metų I pusmečio prognozės 2023 metų II pusmečiui rodytų, kad parama smulkiajam verslui dėl reikšmingos energinių produktų kainų įtakos veiklos stabilumui šiuose sektoriuose išliktų reikalinga, Lietuvos Respublikos Vyriausybė svarstytų atitinkamų valstybės pagalbos priemonių taikymo tikslingumą.

3. Pritarti Lietuvos Respublikos Seimo narės Ingridos Šimonytės pasiūlymo dėl Įstatymo projekto nuostatomis, kuriomis siūloma suvienodinti apmokestinimo PVM taikymą spausdintoms ir elektroninėms knygoms bei spausdintiems ir elektroniniams neperiodiniams informaciniams leidiniams, taip pat siūloma patikslinti nuostatas dėl lengvatinio PVM tarifo taikymo kompensuojamiems specialiosios medicininės paskirties produktams, suderinant šias nuostatas su Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 2, 6, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-865 nuostatomis.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras